

Nagyváradon is él teuton lovag

Török István Attilát véletlenül ismertem meg, egy révi ünnepségen találkoztam vele először. E találkozó első évfordulóján, tavaly, Meleg Vilmos színművész társaságában, már együtt mentünk az ugyancsak Réven tartott szórványnapokra. Az esemény szüneteiben váltottunk szót egymással, s ekkor tudtam meg például azt, hogy ő a Német vagy Teuton Lovagrend magas rangú tisztje, Magyarország priorja. A ma is működő lovagrendről voltak némi ismereteim, de arról nem, hogy Nagyváradon is van ilyen magas rangú képviselője.

Kálvária utcai lakásán kerestem fel nemrégiben Török István Attilát, hogy elmesélje olvasóinknak, hogyan is lett e történelmi lovagrend tagja. Az ápolt kerttel körülvett, tetszetős emeletes villába elkísért Hasas János, Rév község alpolgármestere, házigazdánk barátja. Török István Attila 1965 szeptemberében született Margittán, a „civil” életben egy ingatlanforgalmazó cége van. Lánya a Nagyváradi Egyetem hallgatója, élelmiszeripari szakon, de korábban már elvégzett egy egészségügyi asszisztensi tanfolyamot.

Mivel Réven ismertem meg beszélgetőtársamat, most arról érdeklődtem, milyen kapcsolata van a településsel. Mint mondta, olyan kitűnő barátai élnek ott, mint Hasas János és Papp Csaba református lelképásztor, akiket más közös barátokon keresztül ismert meg. A jelen lévő Hasas János ezt azzal egészítette ki, hogy a réviek nagyon tisztelik Török Istvánt, hiszen a település egyik legértékesebb kitüntetésében, a Pro Meritis díjban részesítették 2018-ban annak elismeréseként, hogy többször is támogatta a révi közösséget, az egyházat. A pénzbeli segítség mellett például vásárolt egy víztisztítót az egyháznak, a községnek egy 50 literes bográcsos felszerelést, sarok-

Török István Attila
Kálvária utcai
otthonában

ülőt a gyülekezeti házba és még sok egyebet. „Mindig számíthatunk rá” – jegyezte meg az alpolgármester.

Ingatlanos szakember beszélgetőtársamat a saját házaról is megkérdeztem.

– Volt itt egy régi ház, s mivel annak idején, amikor fel akartam újítani, azt mondták a tervező építészek, hogy az alapja nem bírná a terhet, lebontottuk. A helyére épült 1998-ban ez a szép otthon. Az én elképzelésem szerint valósult meg, a mintát Kanadában láttam, ahol a lovagrend küldötteként jártam.

– *Hogyan került kapcsolatba a lovagrenddel?*

– A kilencvenes években megkeresett Daniel Nica, aki Amerikából jött haza, és már régebben tagja volt a rendnek mint nagymester. Ő kért fel engem, hogy ha van hozzá affinitásom, akkor lépjek be a Teuton Lovagrendbe, mivel ismerte a kereszténységről vallott

(folytatás a következő oldalon)

Nagyváradon is él teuton lovag

(folytatás az előző oldalról)

➤ nézeteimet és az ezzel kapcsolatos külföldi tevékenységemet. Őt az üzleti köröm által ismertem meg; látta az életstílusomat, a karakteremet, és úgy gondolta, méltó tagja lehetnek ennek a keresztény rendnek. Tehát neki köszönhetően kerültem be a rendbe. Azt még tudni kell, hogy 16-17 váradi teuton lovag van, közülük egyesek időközben külföldre vagy vidékre költöztek. A lovagrend tagjaiként közösségi életet élünk, havonta legalább kétszer találkozunk, elbeszélgetünk, többnyire az aktuális politikai helyzetről, a történelemtől, a gazdasági helyzetről.

– A jelenlegi szervezési formában a teuton lovagrendnek van valahol egy központja?

– A rend központja Ausztria fővárosában, Bécsben van, és egyszer egy évben – valamilyen február és május vége között – az ottani nagymester meghív bennünket egy találkozóra, egy beszélgetésre. Akkor beszámolunk arról, hogyan telt az elmúlt esztendő, milyen eseményeken vettünk részt, esetleg milyen rendezvényeket szerveztünk.

– Milyen rangja van a rendben?

– Nagymesterhelyettes vagyok, ez magas tiszti rang. Magáról a rend belső tevékenységéről nincs jogom beszélni, de azt megoszthatom, hogy az ilyen rangban álló személy főleg azért tevékenykedik, hogy a lovagrend ideológiáját ismertesse, hogy tájékoztassa erről a rend többi tagját, aki közel áll hozzá. Egyik feladatunk például, hogy az arra rátermett fiatalokat, akiknek van erre hajlandóságuk, felve-

Okirat, mely igazolja lovagrendi tagságát

gyük a rendbe. Igyekszünk ezeket a fiatalokat megtalálni és meggyőzni értékeinkről.

– A rendnek közelebbi kapcsolata van a római katolikus egyházzal?

– Igen. Tempfli József püspöksége idejében mi rendszeresen részt vettünk a nagyobb egyházi eseményeken, például a Szent László-ünnepségen. De civilben is ellátogattunk az egyházi eseményekre, karácsonykor, húsvétkor. A teuton egy német lovagrend, az 1190-es években alakult, német nemesek vol-

Fotók: magánarchívum

Lovagi díszben (jobb szélén)

Egy ünnepi
eseményen

tak a tagjai; abban az időben a Szentföldön, Jeruzsálemben kellett védeni a kereszténységet az arabok ellen. A római pápa felkérésére a kereszténység összefogott, és több hadjáratot is vezettek a Szentföldre. II. András király irányításával magyar keresztény lovagok is részt vettek ilyen hadjáratokban, két-három évig tartózkodtak ott, több létesítményt is létrehozottak, stabilizálták az ottani helyzetet. Visszatérve a lovagrend tagjai a király utasítására a Barcaságban telepedtek le.

– *Melyik a legmagasabb rang a rendben?*
– Valamikor a régi időben a király volt a legmagasabb rangú teuton lovag, most Ausztriában van egy nagymester, aki összefogja a lovagrend tevékenységét.

A beszélgetés végén az is elhangzott, hogy mivel a szervezet tagjai általában nemesi rangú személyek, Török István Attila bárói címet kapott, a lánya a rend szabályai szerint pedig baronesse.

Dérer Ferenc

A Német vagy Teuton Lovagrend

A világháló enciklopédiája szerint az eredetileg betegápoló, majd katonai rendet 1198-ban Imre jeruzsálemi király alapította meg Akkóban. A Szentföldet elhagyó lovagoknak II. András magyar király 1211-ben jogot adott a dél-erdélyi letelepedésre. A következő években kiváltságokat nyert a rend, új területeket hódított meg, önálló államot is akart alapítani, de 1225-ben a király hűtlenségért elűzte a lovagokat. Mazóviai Konrád jóvoltából Lengyelországban, Kulmban telepedhettek le, s 1233-ban elkezdődtek a történeti Poroszország meghódítására törekvő kereszties hadjáratok. IX. Gergely pápa 1234-ben kiadta római privilégiumait, ami a lovagrendi állam második alapítólevelének számít. A teutonok évtizedekig háborúztak a baltiakkal, oroszokkal, lengyelekkel, 1309-ben elfoglalták Danzig városát, s új központjuk Marienburg (Máriavár) lett. 1331. június 27-én I. Ulászló lengyel király megállította a teuton lovagokat. Az

ezt követő békekötések ellenére a hódító hadjáratok folytatódtak szárazföldön és tengeren egyaránt. Több súlyos vereség nyomán a XV. század közepére a rend elvesztette területeinek kétharmadát. A reformáció is veszteséget okozott számára, főleg miután egyik nagymestere áttért protestáns hitre, s feloszlatta a rendet, ám ezt a Németországba áttelepült lovagok nem ismerték el. 1702-ben a lovagrend félmillió forintért megkapta a Jászkun kerületet Magyarországon, de 1715-ben a vételt érvénytelenítették, ám a lovagrend csak 1731-ben adta vissza a kerületet.

1809-ben Bonaparte Napóleon kimondta mind a johanniták, mind a teutonok rendjének feloszlátását. 1834-ben I. Ferenc osztrák császár újra megalapította Bécsben a Német Lovagrendet, ma is ott a székhelye, de már nem katonai jellegű, hanem közösségi feladatokat lát el.